

Van de voorzitter

Erik Frambach
Rijksuniversiteit Groningen
E.H.M.Frambach@eco.rug.nl

Elk jaar sta ik er weer versteld van hoeveel initiatieven er in de $\text{\TeX}$ -wereld ontplooid worden om alles nog beter, nog mooier en nog krachtiger te maken. Dit is des te opmerkelijker omdat bijna al dat werk op niet-commerciële basis wordt gedaan. En dat in een tijd waarin niemand tijd heeft. . .

Het afgelopen half jaar is daarop geen uitzondering. Laten we daarom eens wat wapenfeiten op een rij zetten.

... PDF...

PDF krijgt een steeds prominentere rol in de $\text{\TeX}$ -wereld. $\text{\PDF\TeX}$ wordt nog steeds verder ontwikkeld en kan inmiddels behoorlijk volwassen worden genoemd. Knap werk! Parallel daaraan wordt $\text{\DVI\PDF}$ ontwikkeld. Dat programma genereert PDF uitgaande van een “gewone” DVI-file, terwijl $\text{\PDF\TeX}$ de stap via DVI helemaal overslaat. Beide methoden hebben hun voor- en nadelen maar toch denk ik dat uiteindelijk alleen $\text{\PDF\TeX}$ overblijft. De toekomst zal het leren.

Nog een andere “gratis” manier om PDF te genereren is via het freeware programma Ghostscript. De nieuwste versies kunnen PDF zowel lezen als schrijven, zodat Adobe's Acrobat Distiller (commercieel) en Reader (freeware) bijna overbodig worden. In sommige opzichten is Ghostscript zelfs superieur aan Adobe's producten. . .

Web2c

Op het gebied van $\text{\TeX}$ -implementaties is ook goed nieuws te melden, met name voor MS-DOS en MS-Windows-gebruikers. Voor die laatsten zijn er tegenwoordig twee goede complete implementaties beschikbaar: $\text{\Mik\TeX}$ en $\text{\Web2c}$. Vooral $\text{\Web2c}$ is van groot belang omdat die implementatie thans draait op Unix, MS-DOS, MS-Windows en Amiga. Die uniformiteit is in ieders belang: het voorkomt incompatibiliteiten en maakt het mogelijk werk te spreiden. Immers er zijn nu veel meer gebruikers die kunnen meedenken/werken, en het wiel hoeft niet telkens opnieuw te worden uitgevonden.

$\text{\TeX}$ Live 3

De nieuwe $\text{\TeX}$ Live 3 cdrom laat al een voorproefje zien van wat multi-platform-ondersteuning kan betekenen. ‘Out of the box’ kan daarmee $\text{\TeX}$ worden gedraaid op een keur aan Unix-systemen, Windows 95 en Windows NT. Het is daarom niet verwonderlijk dat de gebruikersgroepen TUG (internationaal), UKTUG (Engeland), Dante (Duitsland), CSTUG (Tsjechië en Slowakije) en natuurlijk de NTG deze cdrom naar al hun leden sturen.

XDVI

De MS-Windows-versie van $\text{\Web2c}$ bevat als klap op de vuurpijl een gloednieuwe DVI-viewer. Deze is gebaseerd op XDVI zoals die op Unix-systemen bekend is, en heeft ongeveer dezelfde functionaliteit. De user-interface is echter veel moderner. Uiteraard werkt deze viewer naadloos samen met de andere $\text{\Web2c}$ -programma's zodat bv. font-generatie geheel automatisch werkt, zowel voor Metafont- als PostScript-fonts.

Omega

Op meer fundamenteel niveau wordt ook aan de weg getimmerd. Omega, de 16-bits (Unicode) versie van $\text{\TeX}$, schijnt nu ook op lichte machines (slechts enkele megabytes geheugen) goed te draaien. Veel font-encoding en input-encoding-problemen zoals die onder meer op de Euro $\text{\TeX}$ -conferentie naar voren kwamen kunnen door Omega moeiteloos worden opgelost. Maar de $\text{\TeX}$ -wereld schijnt nog wat huiverig te zijn om de overstap naar Omega te maken.

NTS

Intussen zit ook de NTS-groep (New Typesetting System) niet stil. Besloten is dit jaar daadwerkelijk met de implementatie te beginnen. NTS zal in Java worden geschreven. Daarmee zou platform-onafhankelijkheid al bij voorbaat ingebouwd zijn, en dat is een goede zaak. Laten we wel hopen dat het NTS in Java beter zal vergaan dan bv. de Corel Office Suite, die jammerlijk is gefaald door veel te slechte performance.

ϵ -T_EX

Een ontwikkeling die wat dichterbij de oorsprong blijft is ϵ -T_EX. De nieuwste versie daarvan voegt functionaliteit toe aan T_EX die niet alleen voor programmeurs interessant is. Maar ook hier geldt dat het moeilijk is om een nieuwe standaard breed geaccepteerd te krijgen. Wellicht lukt dat pas als grote macropakketten zoals L^AT_EX of ConT_EXt er serieus gebruik van gaan maken. Dan volgt wellicht vanzelf een (grote) groep gebruikers.

ConT_EXt

Het macropakket ConT_EXt kan ook zonder meer beschouwd worden als een belangrijke nieuwe ontwikkeling. Mede dankzij indrukwekkende demonstraties begint het pakket internationaal naam te maken. Het is wellicht de enige serieuze concurrent voor L^AT_EX. ConT_EXt zou best eens heel wat L^AT_EX-gebruikers kunnen doen overstappen, zeker zolang er geen enkel zicht is op L^AT_EX 3.

Xindy

Voor wie regelmatig indexen maakt met behulp van het programma MakeIndex is er ook goed nieuws. Binnenkort komt het programma Xindy uit. Dit is een compleet nieuw programma waarin veel van de tekortkomingen van MakeIndex zijn verholpen. Het omslachtige coderen van sorteersleutels bv. kan nu systematisch worden opgelost, en ook multi-linguale en multi-pele (sub-) indexen zijn zonder gegoochel te realiseren. Overigens is Xindy net zo min als MakeIndex gebonden aan T_EX, maar door hun manier van werken zijn Xindy & T_EX wel ideale partners. MS-Word-gebruikers zie ik niet zo gauw Xindy gebruiken, hoewel dat zonder meer mogelijk is.

4allT_EX

Het 4allT_EX-team is inmiddels met de 4e editie van hun dubbelcdrom en handleiding uitgekomen. De nieuwste versie integreert nu veel beter met MS-Windows, bevat een

aantal nieuwe mogelijkheden en draait daarbij sneller dan voorheen. Ook voor deze cdroms is internationaal veel belangstelling: TUG, UKTUG, Dante en NTG sturen de cdroms naar al hun leden. En dat is nog niet alles. Een echte MS-Windows-versie is intussen in beta-test en zal over ongeveer een half jaar beschikbaar zijn.

CTAN

Over cdroms gesproken. Dante gaat wederom het hele CTAN (Comprehensive T_EX Archive Network) archief uitbrengen op cdrom. Dat is vooral erg handig voor wie geen (snelle) Internet-verbinding heeft maar toch regelmatig spullen van CTAN nodig heeft. Ook deze cdroms (3 stuks) worden door verschillende gebruikersgroepen (waaronder natuurlijk de NTG) aan alle leden toegestuurd.

TUGIndia

Zo af en toe zien we gebruikersgroepen komen en gaan. Recentelijk is er in India een nieuwe gebruikersgroep opgericht: TUGIndia. Ik hoop van harte dat zij de T_EX-wereld nieuwe impulsen kunnen geven. Wat meer niet-westerse inbreng zou heel verfrissend kunnen zijn.

NTG

Dat de NTG dit jaar 10 jaar bestaat is natuurlijk ook een mijlpaal. Verderop in deze MAPS gaan we daar dieper op in, maar op deze plek wil ik alvast iedereen bedanken voor al het moois dat uit onze gelederen naar voren is gekomen in de afgelopen 10 jaar. Kijk bv. eens naar deze extra dikke en extra mooie MAPS. Ook de bijeenkomst waarbij we ons 10-jarig bestaan officieel vieren krijgt een extra feestelijk tintje door bijzondere sprekers, een borrel na afloop, aansluitend een smakelijke maaltijd, en een boeiende cursus de volgende dag. Dat deze dingen gerealiseerd kunnen worden geeft eens te meer aan met hoeveel enthousiasme en inzet er binnen de NTG gewerkt wordt. Hulde aan iedereen die hieraan heeft bijgedragen!